Rok VII. Nr. 10.

DZIENNIK URZĘDOWY

Wydziału Oświecenia Publicznego

Województwa Śląskiego

KATOWICE. 15. października 1930.

Pozycja TREŚĆ: Strona

Cena nr. 10 . . . . zł 1,00

Rozporządzenia i okólniki.

Poz. 133.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 3. września 1930 r. (Nr. II-19860/30).

w sprawie programu religji rzymsko-katolickiej w seminarjach ochroniarskich.

W związku z zarządzeniem z dnia 1 lipca 1929 r. Nr• II-14164/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 120) i z pismem z dnia 18 września 1929 r. Nr. II-24287/29 zarządzam stosowanie w seminarjach ochroniarskich załączonego programu religji rzym.-kat., uzgodnionego z władzami Kościoła Katolickiego w Polsce.

Minister:
(—) **Sł. Czerwiński.**

Program religji rzym.-kat. dla państwowych seminarjów ochroniarskich.

(Z upoważnienia Episkopatu Polskiego zatwierdzono)

Warszawa, dnia 17 maja 1930 r. Nr. 522/30.

(—) x Stanisław Łukomski
Sekretarz Episkop. Pol.

Kurs I. 2 godziny tygodniowo.

Liturgika — życie religijne chrześcijanina, miejsca liturgiczne, czas, obrzędy.

Życie Chrystusa w kościele.

Modlitwa, jej znaczenie w życiu indywidualnem i społecznem.

Msza święta — rozwój historyczny, treść, obrzędy.

Sakramenty, rozwój historyczny, obrzędy.

Dział metodyczny: życie świętych, opowiadania religijne, ilustracje religijne.

Kurs II. 2 godziny tygodniowo.

Nauka wiary.

Bóg, Stwórca i stworzenie (krótkie powtórzenie ważniejszych punktów ze Starego Testamentu i figury mesjańskie).

Jezus Chrystus Zbawiciel i Odkupiciel, życie, nauka, męka, śmierć i zmartwychwstanie, wniebowstąpienie.

Duch Święty, działanie Ducha Świętego w duszy i Kościele, łaska Boża, sakramenta św.

Kościół, założenie, organizacja, cechy, działalność, Świętych obcowanie.

Rzeczy ostateczne.

Żywoty Świętych, zwłaszcza polskich.

Dział metodyczny: rozmowy religijne z dziećmi, opracowanie ustne i piśmienne; pomoce obrazowe.

Kurs III. *2* godziny tygodniowo.

Nauka obyczajów.

Prawo Boże i kościelne.

Sumienie i jego cechy.

Obowiązki indywidualne i społeczne.

Życie łaski, dobre czyny, cnota, doskonałość Świętych.

Odwrócenie się od Boga — grzech, wady.

Współpraca z Bogiem w kształtowaniu swej duszy.

Dział metodyczny: rozmowy z dziećmi na tematy etyczne, pogadanki z Pisma św., ze Starego i Nowego Testamentu i z życia Świętych, opracowane ustnie, piśmiennie; ilustracje.

Uwaga I. pieśni kościelne zastosowane do wieku dzieci.

Uwaga II. w drugiem półroczu na kursie I-szym należy zapoznać seminarzystki z Historją Kościoła powszechnego i w Polsce w obrazach.

Uwaga III. zapoznać seminarzystki z programem pogadanek religijnych w ochronkach i przedszkołach.

134.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Nr. II-10371/30. Warszawa, dnia 17. czerwca 1930 r.

W sprawie przenoszenia nauczycieli na własną prośbę — kompetencje.

Na zapytanie jednego z Kuratorjów Okręgów Szkolnych wyjaśniam, że zawarte w § 1, p. *2* rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25. sierpnia 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr. 10, poz. 168) upoważnienie Kuratora do przenoszenia nauczycieli na własną prośbę, dotyczy jedynie przenoszenia do szkół tej samej kategorji, ponieważ pojęcie przeniesienia nie obejmuje przejścia do szkół innej kategorji, które dokonywane być może jedynie drogą nominacji lub czaso-

wego przydzielenia (art. 58, ustęp ostatni) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3. lutego 1928 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 47, poz. 462).

Dyrektor Departamentu.
Wł. Żłobicki.

135.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego.

L. O. P. II-6764. Katowice, dnia 22. lipca 1930.

W sprawie donoszenia o zmianach wymienionych w art. 17 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli.

Reskryptem Nr. II-10 629/30 z dnia 3. czerwca 1920 r. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia odnośnie do art. 17 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli, co następuje:

„Art. 17 nie zawiera terminu składania wymienionych w nim dokumentów, gdyż, o ile chodzi o okoliczności uzasadniające roszczenia do Skarbu Państwa (np. dodatek ekonomiczny), uważa własny interes nauczyciela za dostateczny bodziec w tym względzie, a nadto według art. 36-go ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 46 z r. 1924) wykaz stanu służby jest podstawą do wymiaru uposażenia emerytalnego..

O ile chodzi o zmiany, które ujmują nauczycielowi praw, to zaniechanie możliwie szybkiego doniesienia władzy o tych faktach należy traktować jako przewinienie i winnych pociągać do odpowiedzialności służbowej."

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Ręgorowicz,**
Naczelnik Wydziału.

136.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego.

Liczba O. P. I - 2874. Katowice, dnia 17. września 1930 r.

W sprawie uprawnień sekty Sabatystów w dziedzinie szkolnej nauki religji.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego reskryptem Nr. VI. N. K. 3867/30 z dnia 26. sierpnia 1930 r. wyjaśnia, że sekta Sabatystów nie posiada prawnego uznania w Pań-

stwie Polskiem, a tem samem nie może korzystać z żadnych szczególnych uprawnień w dziedzinie szkolnej nauki religji.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Ręgorowicz**
Naczelnik Wydziału.

137.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego.

L.: O. P. I.—2651. Katowice, dnia 29 sierpnia 1930 r.

W sprawie opieki nad ociemniałymi inwalidami wojennymi.

Na podstawie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29. lipca 1930 r. Nr. I. Prez. 5209/30 polecam podległym mi urzędom i organom, aby ociemniałych inwalidów wojennych zjednoczonych w Związku Stowarzyszeń dla Ociemniałych Żołnierzy, posiadających oznakę uwidocznioną w Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 3./30. poz. 46 str. 96 — otaczano jak najprzychylniejszą opieką przez okazywanie im w każdym wypadku jak najdalej idącej pomocy.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Ręgorowicz**
Naczelnik Wydziału.

138.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego

L.: O. P. III. - 3796. Katowice, dnia 1. września 1930 r.

W sprawie określenia materjału nauczania w roku szk. 1930 31 w szkołach średnich ogólnokształcących.

W związku z okólnikiem P. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego umieszczonym w nr. 8. (228) Dziennika Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dnia 21. sierpnia 1930 r. poz. 135, przypominam, że począwszy od roku szk. 1930/31 obowiązuje dla poszczególnych przedmiotów w szkołach średnich ogólnokształcących na terenie tut. Województwa wymiar godzin, ustalony w § 1 i 2. rozp. Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 2. stycznia 192 9r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr. 1 z 1929 r., poz. 1), z następującemi odchyleniami:

1. Liczba godzin nauki religji w kl. I. w tych szkołach, w których udzielano jej dotychczas w 3 godzinach tygodniowo,

pozostanie niezmieniona, przyczem brakującą godzinę uzyskają Dyrekcje przez zmniejszenie ilości godzin języka niemieckiego do 4.

2. W razie istotnej potrzeby można podwyższyć liczbę godzin nauki języka polskiego albo języka niemieckiego w kl. II. i III. o jedną tygodniowo, którą uzyska się przez zmniejszenie ilości godzin robót ręcznych.

3. Liczba 2 godzin tygodniowo przeznaczonych łącznie na historję i geografję w kl. III, obecnie ma być użyta zgodnie z punktem I B. 3. instrukcji Ministerstwa (p. Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr. 8 z 1930 r. st. 440) na geografję. Jeżeli jednakże w roku szk. 1929/30 nie przerobiono w kl. II. tamt. zakładu całego kursu propedeutycznego dziejów Polski, należy poświęcić 1 godzinę w tej klasie przez pierwsze 3 miesiące r. szk. 1930/31 na uzupełnienie wiadomości z dziejów Polski.

Powyższe zarządzenia wraz z instrukcją Ministerjalną obowiązują szkoły państwowe, komunalne i prywatne z prawami szkół państwowych w całej rozciągłości, prywatne zaś bez praw o ile dotyczą nauki historji i geografji we wszystkich klasach, języka zaś polskiego w klasach wyższych.

Gimnazja, w których we wszystkich lub niektórych oddziałach, udziela się nauki według programu gimnazjów klasycznych dawnego typu, otrzymają osobne zarządzenie, skutkiem tego stosują odnośnie do ilości godzin, przypadających na poszczególne przedmioty tylko punkt 1 i 3 niniejszego okólnika.

Za Wojewodę:
(—) **Dr.Ręgorowicz**
Naczelnik Wydziału.

139.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego.

L.: O. P. II - 10308. Katowice, dnia 8. października 1930 r.

W sprawie rozkładu godzin w szkołach powszechnych 7- i 8-klasowych i szkołach ćwiczeń Województwa Śląskiego.

Celem ujednostajnienia nauki w szkołach powszechnych 7- i 8-klasowych, oraz w szkołach ćwiczeń przy seminarjach nauczy-

cielskich Województwa Śląskiego Wydział Oświecenia Publicznego wprowadza od daty ukazania się niniejszego okólnika następujący tygodniowy rozkład godzin dla polskich i mniejszościowych szkół powszechnych 7- i 8-klasowych w całem Województwie:

A. Szkoły 8-klasowe:

Część górnośląska Województwa

	Klasa I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII *	VIII **	Razem *	Razem **
Religja	3	4	4	4	4	4	4	4	4	31	31
Jęz. wykład.	14/2	7	6	6	4	4	4	4	4	42	42
Drugi język	—	—	—	—	3	3	3	3	3	12	12
Rachunki	6/2	4	3	3	3	3	3	{3	3	25	25
Geometrja	—	—	1	1	1	1	1	{		5	5
Przyroda	—	—	2	2	2	2	4	—	—	12	12
Geografja	—	—	2	2	2	2	{2	2	2	12	12
Historja	—	—	2	2	.	2	{	{		8	8
Rysunki	2/2	1	2	2	2	2	2	3	3	15	15
Roboty ręczn. i kobiec.	2 2	2	2	3	2	2	3	4	3	19	18
Gosp. dom.	—	—	—	—	—	3	3	—	4	—	10
Śpiew	2/2	2	2	2	2	2	1	1	1	13	13
Gimnastyka	4/2	4/2	2	2	3	3	3	2	2	19	19
Higjena	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2
Pismo masz.	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Stenografja	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Razem dla chłopców	18	22	28	29	30	30	30	30	—	217	—
Razem dla dziewcz.	18	22	28	29	30	33	33	—	33	—	226

Część cieszyńska Wojew.

	Klasa I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII *	VIII **	Razem *	Razem **
Religja	2	2	2	2	2	2	2	2	2	16	16
Jęz. wykład.	14/2	7	6	6	4	4	4	4	4	42	42
Drugi język	—	—	—	—	5	3	3	3	3	14	14
Rachunki	6/2	4	3	3	3	3	3	{4	3	26	25
Geometrja	—	—	1	1	1	1	1	{		5	5
Przyroda	—	—	2	2	2	2	5	—	—	13	13
Geografja	—	—	2	2	2	2	{2	3	3	13	13
Historja	—	—	2	2	2	2	{			8	8
Rysunki	2/2	2	2	2	2	2	2	3	3	16	16
Roboty ręczn. i kobiec.	2/2	2	3	4	2	4	4	4	4	24	24
Gosp. dom.	—	—	—	—	—	3	3	—	4	—	10
Śpiew	2/2	2	2	2	2	2	1	1	1	13	13
Gimnastyka	6/2	6/2	3	3	3	3	3	2	2	23	23
Higjena	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2
Pismo masz.	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Stenografja	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Razem dla chłopców	18	22	28	29	30	30	30	30	—	217	—
Razem dla dziewcz.	18	22	28	29	30	33	33	—	33	—	226

*) chłopcy.

**) dziewczęta.

B. Szkoły 7-mio klasowe.

	Część górnośląska województwa								Część cieszyńska wojew.							
	Klasa								Klasa							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	Razem	I	II	III	IV	V	VI	VII	Razem
Religja	3	4	4	4	4	4	4	27	2	2	2	2	2	2	2	14
Jęz. polski	14/2	7	6	6	4	4	4	38	14/2	7	6	6	4	4	4	38
drugi jęz.	—	—	—	—	3	3	3	9	—	—	—	—	5	3	3	11
Rachunki	6/2	4	3	3	3	3	3	22	6/2	4	3	3	3	3	3	22
Geometrja	—	—	1	1	1	1	1	5	—	—	1	1	1	1	1	5
Przyroda	—	—	2	2	2	2	4	12	—	—	2	2	2	2	5	13
Geografja	—	—	2	2	2	2	2	10	—	—	2	2	2	2	2	10
Historja	—	—	2	2	2	2	—	8	—	—	2	2	2	2		8
Rysunki	2/2	1	2	2	2	2	2	12	2/2	2	2	2	2	2	2	13
Rob. r. i kob.	2/2	2	2	3	2	2	3	15	2/2	2	3	4	2	4	4	20
Gosp. dom.	—	—	—	—	—	3	3	6	—	—	—	—	—	3	3	6
Śpiew	2/2	2	2	2	2	2	1	12	2/2	2	2	2	2	2	1	12
Gimnast.	4/2	4/2	2	2	3	3	3	17	6/2	6/2	3	3	3	3	3	21
Razem: dla chłopców	18	22	28	29	30	30	30	187	18	22	28	29	30	30	30	187
Razem: dla dziewcz.	18	22	28	29	30	33	33	193	18	22	28	29	30	33	33	193

Przy wprowadzeniu w życie powyższego rozkładu należy przestrzegać następujących uwag:

1. Z siedmiu godzin języka wykładowego w klasie II. należy jedną godzinę przeznaczyć na naukę pisania. Z sześciu godzin języka polskiego w klasie III. i IV. przewiduje się:

a) na czytanie . . . . 3 godziny,
b) na gramatykę . . . . . . 2/2 „
c) na kaligrafję . . . . . . 1 „
d) na stylistykę . . . . . . 1/2 „
e) na pisownię . . . . . . 1/2 „

Z czterech godzin języka polskiego w klasie V, VI, i VII. przeznacza się:

a) na czytanie z uwzględnieniem gramatyki 3 godziny
b) na stylistykę i pisownię . . . . . ½ „
b) na kaligrafję . . . . ½ „

Podział ten należy zaznaczyć w rozkładzie godzin.

2. Tam, gdzie warunki lokalne nie pozwalają, by nauka gospodarstwa domowego mogła być racjonalnie prowadzona, należy odnośne godziny przeznaczyć na naukę robót kobiecych w rozszerzonym zakresie, zaś w godzinach przeznaczonych na roboty ręczne uwzględnić dziewczęta na równi z chłopcami.

3. W szkołach powszechnych 8-mio klasowych, w których brak maszyn do pisania wyklucza prowadzenie nauki pisania na maszynie lub w których brak odpowiednio uzdolnionej siły nauczycielskiej nie pozwala na skuteczne prowadzenie nauki stenografji, należy odnośne godziny zużytkować na naukę higjeny, rachunków z geometrją ew. na naukę języka wykładowego. Niemniej zarówno pp. Inspektorzy, jak i Kierownicy szkół obowiązani są dokładać nieustannych i usilnych starań około stworzenia takich warunków, by program nauki klasy 8-mej mógł być realizowany bez uproszczeń.

4. Naukę robót ręcznych w klasie I i II. należy prowadzić według programu wspólnego dla chłopców i dziewcząt. W kl. III do VII. górnośląskiej części Województwa wymiar godzin dla robót ręcznych należy w odniesieniu do dziewcząt zużytkować w całości na roboty kobiece z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w punkcie 3-im.

5. Z wymiaru godzin przewidzianego w klasie VIII. na rachunki należy jedną godzinę wyznaczyć na geometrję. Podobnie należy jedną godzinę przeznaczyć na rysunki geometryczne z wymiaru godzin, przewidzianego w klasie VIII. na rysunki. Podział ten winien być zaznaczony w rozkładzie godzin.

6. Odnośnie do materjału nauczania obowiązują w klasie I. do VII. Programy ministerjalne ze zmianami wprowadzonemi Instrukcją, ogłoszoną w Dzienniku Urz. W. O. P. Nr. 9 z 15. IX. 1930 r. poz. 114. W klasie VIII. obowiązuje nadal materjał nauczania wyznaczony w Dzienniku Urz. W. O. P. Nr. 7/8 z 20. sierpnia 1928 r. poz. 147 C. (str. 369).

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Ręgorowicz**
Naczelnik Wydziału.

140.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publiczenego
L.: O. P. I. - 2898. Katowice, dnia 18. września 1930 r.

W sprawie funkcjonarjuszów państwowych ubiegających się o mandat do ciał ustawodawczych.

Wobec zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 sierpnia 1930 r. o wyborach do Sejmu i Senatu (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 492) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 11. IX. 1930 r. Nr. O. P. 15 593/1. oznajmia, że okólnik Ministerstwa Nr. 223/O. P. 1493 z dnia 20. grudnia 1927 r. w sprawie funkcjonarjuszów państwowych, ubiegających się o mandat do ciał ustawodawczych, pozostaje nadal w mocy.

Wymieniony okólnik podaję poniżej do wiadomości.

Za Wojewodę:
(—) **Dr.Ręgorowicz**
Naczelnik Wydziału.

Okólnik Nr. 223

z dnia 20 grudnia 1927 r. Nr. O.P. 1493/27

do pp. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Naczelnika Urzędu do Spraw Mniejszości w Katowicach i do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie

w sprawie funkcjonarjuszów państwowych, ubiegających się o mandaty do ciał ustawodawczych.

Na podstawie art. 5 i 6 ordynacji wyborczej do Sejmu oraz art. 1 i 3 ordynacji wyborczej do Senatu (Dziennik Ustaw Nr. 66 ex 1922 poz. 590 i 591) państwowi urzędnicy administracyjni mogą być wybierani do Sejmu i Senatu, o ile posiadają przepisane warunki wybieralności, z tem jednak zastrzeżeniem, że nie mogą być wybierani w tych okręgach wyborczych, w których pełnią swą służbę. Zastrzeżenie to nie dotyczy jedynie urzędników, pełniących służbę przy władzach centralnych.

Celem uniknięcia nieporozumień pod tym względem wyjaśnia się, że sprawowanie czynności urzędu na części okręgu wyborczego, czy to do Sejmu czy do Senatu wyklucza możność kandydowania urzędnika w całym określonym odnośną ordynacją okręgu wyborczym.

Ograniczenie to dotyczy również i tych osób, które ustąpiły ze służby lub przeniesione zostały do innych okręgów w okresie wyborczym, ale które w danym okręgu pełniły służbę w dniu ogłoszenia wyborów w Dzieniku Ustaw, t. j. w dniu 5 grudnia 1927 r. a to stosownie do orzeczenia Sądu Najwyższego z 17 maja 12. czerwca 1919 r. (Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego jako Trybunału Wyborczego poz. 17).

O zamiarze kandydowania do Sejmu czy Senatu urzędnik winien zawiadomić bezzwłocznie bezpośrednią swoją władzę przełożoną.

Rada Ministrów na posiedzeniu dnia 6 grudnia 1927 r. uchyliła uchwałę Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1922 r. w sprawie urlopów dla funkcjonarjuszów państwowych, ubiegających się o mandaty do ciał ustawodawczych, wobec czego urzędnicy, kandydujący do Sejmu lub Senatu, nie mają z tego tytułu prawa do urlopu w okresie wyborczym.

Po dokonanych wyborach kandydujący urzędnik winien zawiadomić swoją bezpośrednią władzę przełożoną o swoim wyborze resp. o upadku swej kandydatury.

Urzędnik wybrany otrzyma w odpowiedzi na zgłoszenie zawiadomienia o wyborze urlop bezpłatny, na zasadzie art. 57 ustawy o służbie cywilnej oraz art. 7 ordynacji wyborczej do Sejmu względnie art. 1 ordynacji wyborczej do Senatu.

Wreszcie zaznacza się, że art. 21 Ustawy Konstytucyjnej zawierający postanowienie, iż posłowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności za swoją działalność w Sejmie lub poza Sejmem, wchodzącą w zakres wykonania mandatu poselskiego — nie dotyczy oczywiście działalności kandydata w czasie ubiegania się o mandat poselski.

Urzędnik w okresie kandydowania do Sejmu czy Senatu podlega na równi z innymi wszystkim przepisom Ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Powyższe zechcą Panowie podać niezwłocznie podległym sobie władzom i urzędom.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) **Sławoj Składkowski.**

141.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego.
L.: O. P. VI - 2578. Katowice, dnia 22. września 1930 r.

W sprawie zgłoszenia zachorowań na jaglicę.

Do

Dyrekcyj szkół ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych państwowych, komunalnych i prywatnych, Powiatowych Urzędów Szkolnych, Rad Szkolnych Powiatowych i szkół dokształcających miejskich i wiejskich w Województwie Śląskiem.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w piśmie z dnia 18 lipca 1930 r. Nr. I. - W. F. 4360/30. stwierdza, że nie wszyscy lekarze zgłaszają spostrzeżone przez siebie wy-

padki jaglicy we właściwych urzędach, do czego są obowiązani w myśl art. 1 i 2 rozp. o zwalczaniu jaglicy — Dz. U. R. P. z 1928 roku Nr. 36 poz. 333 i wskutek tego urzędowa statystyka zachorowań nie odpowiada rzeczywistości.

Wobec tego Minist. Wyzn. Rel .i Ośw. Publ. na prośbę Min. Spraw Wewn. przypomina lekarzom szkolnym sprawującym nadzór higjeniczny nad szkołami wszystkich typów obowiązek zgłaszania wypadków trachomy wśród uczniów do lekarzy powiatowych i miejskich (w miastach wydzielonych) za pomocą urzędowych kart zgłoszenia (Nr. 23 — niebieska), wolnych od opłaty pocztowej, które można tamże otrzymać bezpłatnie.

W myśl art. 1. wymienione rozporządzenie nakazuje zgłaszać każdy wypadek zachorowania na jaglicę czynną w ciągu tygodnia, natomiast podejrzany lub zaleczony wypadek nie podlega temu obowiązkowi.

Równocześnie Minist. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. zarządza, aby lekarze szkolni podawali liczbę wypadków jaglicy w drugiej części sprawozdań rocznych, obejmującej zasłabnięcia na ważniejsze choroby zakaźne i pasożytnicze w rubryce „jaglica i inne nieżyty złośliwe spojówki oka“, w nawiasie liczbę przypadków wymienionej choroby, a w uwagach ogólnych na odwrotnej stronie należy omówić je szczegółowo.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Ręgorowicz** m. p.
Naczelnik Wydziału.

142.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego.

L: O. P. I. - 2992. Katowice, dnia 1 października 1930 r.

W sprawie poparcia loterji organizowanej przez Ligę Morską i Rzeczną.

W związku z wzmożoną propagandą antypolską Niemiec, zdążającą do rewizji granic na Wschodzie i odebrania Polsce t. z. korytarza Pomorskiego, przystępuje Liga Morska i Rzeczna do akcji, mającej na celu przeciw-stawienie zakusom niemieckim skonsolidowanej woli całego społeczeństwa polskiego. Na prowadzenie powyższej akcji potrzebne są fundusze, które mają być zebrane drogą zorganizowania wielkiej loterji fantowej za zezwoleniem Generalnej Dyrekcji Loterji Państwowej. Pierwsza emisja loterji zawierać będzie jeden miljon losów po 2 złote, przyczem fanty, w ilości 50.000 sztuk przedstawiają wartość 400.000 złotych.

W związku z wielkim celem na jaki przeznaczony jest dochód z loterji zwracam na podstawie upoważnienia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 września

b. r. Nr. I. Prez. 6164/30 — uwagę nauczycielstwu i młodzieży szkolnej na to przedsięwzięcie zasługujące bezwzględnie na poparcie.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Ręgorowicz**
Naczelnik Wydziału.

143.

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego.

L.: O. P. II-9802/8. Katowice, dnia 2. października 1930.

W sprawie podręczników i pomocy szkolnych do nauki śpiewu w szkołach powszechnych.

Poniżej podaje Wydział Oświecenia Publicznego spis podręczników i wykaz środków naukowych do nauki śpiewu, które powinny się znajdować w każdej szkole powszechnej:

1. Święto Pieśni. Część I—IV J. B. Borowa. Gebethner i Wolff. Cena 50 groszy.
2. Noskowski — Konopnicka. Śpiewnik dla dzieci. Arct Warszawa:
   wydanie na głosy. Cena 2 tomiki a 60 groszy, albo
   wydanie na głos z fortepianem. Cena 4 zł., albo
   wydanie na 3 i 4 głosy. Cena 2 zł 40 groszy.
3. P. Maszyński. Śpiewnik szkolny Cz. IV. Cena 1 zł. Gebethner i Wolff.
4. K. Hławiczka. Solfeż Polski. Część I—III. Wydanie IV. Geb. i Wolff. Cena a 1 zł. 40 groszy.
5. Skrzypce.
6. Tablica nutowa.
7. Kamerton.

Za Wojewodę:
Wysocki m. p.
w z. Naczelnika Wydziału.

144.

RUCH SŁUŻBOWY

I. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

Pan Minister W. R. i O. P. rozp. z dnia 25. VIII. 1930 r. Nr. I. Prez. 4496/30 powierzył **Edwardowi Czernichowskiemu** Dyrektorowi Państw. Gimn. w Katowicach z dn. 1. IX. 1930 r. pełnienie obowiązków okręgowego wizytatora szkół w Śl. Urzędzie Woj.

Pan Wojewoda Śląski zamianował nauczycielami pp.:

Gembałę Alojzego w Państw. gimnazjum klas. im. Osuchowskiej w Cieszynie;

Lubosa Jerzego w Państw. Gimn. klas. w Król. Hucie;
Hoszarda Tadeusza w Państw. gimn. w Pszczynie;
Krotochwilę Adama w Państw. Gimnazjum w Katowicach.

II. Seminarja nauczycielskie.

Mianowani nauczycielami pp.:

Śmielewska Stanisława w Państw. Seminarjum Naucz. żeńskiem w Nowej Wsi.

Ks. Kwiczała Józef w Państw. Seminarjum Naucz. żeńskiem w Mysłowicach.

III. Szkolnictwo powszechne.

Mianowani kierownikami publicznych szkół powszechnych pp.:

Cieślar Michał w Wiśle i **Kiszka Kasper** w Cielmicach z dniem 1. X. 1930 r.

Mianowani nauczycielami pp.:

Rauerówna Marta w Strumieniu, Kopczyński Kazimierz w Czechowicach szk. IV., Cieślarówna Małgorzata w Bielsku, Hussar Jan w Bielsku, Herok Ferdynand w Chybiu, Stroka Franciszek w Ligocie szk. I., Waleczkówna Marja w Czechowicach szk. III., Fuks Stanisław w Chorzowie szk. I., Jędrzejaczyk Józef w Siemianowicach szk. im. T. Kościuszki, Sikora Franciszek w Istebnej, Kozubówna Marja w Wełnowcu, Figlówna Marja w Katowicach szk. VII., Bernerówna Helena w Załężu szk. III., Prochowski Franciszek w Mysłowicach szk. IV., Sztwiertnia Jan w Wiśle szk. I., Kotlarska Emilja w Janowie szk. I., Osińska Anna w Roździeniu szk. IV., Stryj Rudolf w Kończycach Małych, Sukiennikówna Wanda w Zamarskach, Pabian Władysław w Pogórzu, Pyciński Alekander w Brzezince szk. II., Kabusówna Marja w Górkach Wielkich, Kiszówna Marja w Istebnej, Hubczyk Paweł w Giszowcu szk. II., Górny Stanisław w Nikiszowcu szk. II., Kmiec Antoni w Brzezince szk. II. Akcińska Jadwiga w Michałkowicach, Stra Sikorska Matylda w Mysłowicach, Stra Tomasz Elżbieta w Mysłowicach, Firlówna Olimpja w Mysłowicach szk. III., Kłapianka Wanda w Roździeniu szk. II., Sowianka Wanda w Zebrzydowicach, Czerwiński Stefan w Brzezince szk. I., Legierska Bolesława w Istebnej, Hahn Henryk w Kończycacch Małych, Uramowicz Hubert w Małej Dąbrówce szk. III., Niemcewicz Zbigniew w Roździeniu szk. I., Głos Karol w Małej Dąbrówce szk. II., Ceglarz Wiktor w Zebrzydowicach, Sierpowski Stanisław w Szopienicach szk. II., Sokoł Marjan w Mysłowicach szk. IV., Jeżowicz Jan w Kaczycach, Kic Stanisław w Brzezinach szk. I., Klakus Ludwik w Roździeniu szk. II., Gizicka Marja w Lipinach szk. II., Karczewska Sabina w Bukowie, Cieślarówna Małgorzata w Bielsku, Ryś Paweł w Nikiszowcu szk. II., Obtułowicz Stanisław w Roździeniu szk. I., Jagła Antoni w Michałkowicach, Bigaj Edward w Mysłowi-

cach szk. IV., Czechowska Marja w Chorzowie szk. III., Szyszka Antoni w Janowie szk. II., Frycz Józef w Michałkowicach, Siepak Józef w Chorzowie szk. II., Miziówna Marja w Mikołowie, Zak Władysław w Michałkowicach, Jordanowski Franciszek w Siemianowicach, Biczyskówna Zofja w Pawłowie szk. II., Ochmanówna Gertruda w Kończycach, Balcarek Marcin w Bielszowicach szk. I., Kuzka Michał w Janowie szk. II., Smrek Antoni w Bielszowicach szk. III., Rygulanka Helena w Bielszowicach szk. III., Markiewicz Feliks w Bielszowicach szk. III., Kłoda Karol w Gaci, Nowicki Ignacy w Katowice-Ligota, Smogorówna Genowefa w Goczałkowicach szk. I., Wilkówna Rozalja w Roździeniu szk. IV., Kalczyńska Wanda w Świerczyńcu, Gryłka Franciszek w Wiśle Małej, Mokryszówna Helena w Świerczyńcu, Chwastkówna Marja w Katowicach szk. VIII., Kołaczkowski Marcin w Górze, Schleger Józef w Kat.-Ligocie, Mgr. Kicken Israel w Katowicach szk. żyd., Dreksler Adolf w Chropaczowie szk. I., Schönówna Rut w Chropaczowie szk. I., Niesyt Józef w Golawcu, Grzyb Józef Katowice-Hałda, Kacz Tadeusz Katowice-Załęże, Kret Jan w Pszczynie szk. II., Czechówna Lidja w Katowicach-Załężu, Kuliżanka Marja w Golasowicach, Koskówna Kazimiera Katowice-Załęże, Dłubak Wieńczysław Katowice-Bogucice, Obrączka Jan w Katowicach szk. VI., Apterówna Salomea w Katowicach szk. żyd., Dudzianka Amalja w Bojszowych Nowych, Klimczyk Józef w Katowicach szk. VII., Swiatłoch Józef w Wesołej, Kościelniak w Kobiórze, Młynkówna Jadwiga Kat.-Hałda, Michlewiczówna Janina w Tychach, Siwoniówna Łucja Kat.-Bogucicah, Sr. Pelcówna Sienia w Siemianowicach, Czwałga Władysław w Lipinach szk. III., Rymerówna Bronisława w Lipinach szkoła IV., Dziadowiec Henryk Katowice-Ligota, Ciosek Jan w Katowicach-Załęże szkoła Lompy, Lipka Rudolf w Brzezni, Pysz Władysław w Pielgrzymowicach, Fichne Romuald w Pniowcu, Wajdówna Janina w Pawłowie, Tomankówna Katarzyna w Makoszowach, Janikówna Wanda w Jaśkowicach, Rozenstockówna Olga w Orzeszu, Kaszycka Kazimiera w Borowej Wsi, Niedzielska Helena w Bielszowicach, Soboń Władysław w Kuźnicy, Pierzyńska Zdzisława w Orzeszu, Wiśniewska Marja w Nowej Wsi szk. IV., Gryt Dominik w Wyrach, Spyra Karol w Piotrowicach, Podulkówna Stefanja w Kochłowicach, Lux Alojzy w Suszcu, Ropa Władysław w Mikołowie, Holeczek Edward w Łaziskach Średnich, Pawłowska Marja w Pawłowie szk. II., Uhlówna Marja w Kończycach, Konopnicka Lidja w Zawiściu, Szromkówna Gertruda w Pawłowie szk. I., Wernerówna Wiktorja w Bielszowicach III., Gillman Erwin w Wilkowyjach, Mrozkówna Wanda w Łaziskach Średnich, Weinar Zdzisław w Śmiłowicach, Ścieszka Karol w Jaśkowicach, Fox Stanisław w Gardawicach, Otrząsek Mieczysław w Ornontowicach, Teper Franciszek w Łaziskach Średnich, Janik Stanisław w Podlesiu, Szendzielarzówna Klara w Nowej Wsi, Imielska Władysława w Kryrach, Wippel Stanisław w Mikołowie, Mrówcówna Zofja,

w Kryrach, Soiński Marjan w Ornontowicach, Suchowski Józef w Paniowach, Szeblanka Zofja w Kolonji Boera, Chmiel Józef w Kolonji Boera, Malikówna Wanda w Ornontowicach, Terlikowa Helena w Cieszynie szk. Konarskiego.

Przeniesieni pp.:

Stefańska Marja naucz. z Rudzicy do Komienicy, Kamusińska Ludmiła naucz. z Kamienicy do Świętochłowic szk. III, Machowicz Karol nauczyciel z Radzionkowa do Rybnika szkoła II, Białoń Paweł naucz. z Łaz do Czechowicz szk. II, Kuchejda Józef naucz. z Mazańcowic do Czechowic szk. IV., Folwarczny Józef naucz. Kurat. Łódź (Kozubowo) przeniesiony do W. O. P. szk. V. w Świętochłowicach, Prostakówna Marja naucz. z Huty Huberta do Nowych Hajduk, Czerkiewicz Stanisław naucz. w Cielmicach do Woli' Gmuzdek Henryk naucz. w Jaworzynce do Istebnej, Płonka Józef naucz. Kończyce Małe do Zebrzydowic szk. wydz., Zychowiczówna Aniela naucz. z Szopienic szk. I, do Kostuchny, Durajówna Bronisława ochron. z Pawonkowa do Chropaczowa, Hermanówna Walerja wych. ochron. w Siemianowicach do Wełnowca (szk. im. Jadwigi), Kłapa Jan naucz. tymcz. z Biedrunia Nowego do Jedlina, Mazurski Marcin kier. szk. z Nowej Wsi na równorzędne stanowisko do szk. I. w Knurowie, Hulka Piotr naucz. z Wilczy Górnej do Rybnika, Nowakówna Teresa naucz. tymcz. z Zebrzydowic do Rybnika, Guzek Franciszek naucz. stały z Nowej Wsi do Sem. naucz. ż. w Nowej Wsi, Kowalik Stanisław naucz. stały z Siemianowic do P. U. S. szk. kat. II w Siemianowicach, Chodur Karol naucz. stały z Marklowic do Zebrzydowic szk. wydz..

Zwolnieni pp:

Mytnikówna Zofja naucz. z Bujakowa zwolniona z dniem 31. X. 1930. L. O. P. II. 7880 art. 69 i 71.

Smajkówna Anna naucz. Wlk. Hajduki szk. II. zwolniona z dn. 30. 9. 30 L. O. P. II. 11071 (Dz. U. Śl. Nr. 8, poz. 12).

Stosch Wilhelm naucz. w Lublińcu zwolniony z dniem 31. X. 30 r. art. 69 i 71. L. O. P. II. 8839.

Jasińska Marja ochr. w Odrze zwolniona z dniem 31. X. 30 r. L. O. P. II 10019 art. 69.

Czorniczkówna Wilhelmina naucz. z Król. Huty szk. XII, zwolniona z dn. 30. 9. 30. L. O. P. 11490.

Przeniesieni w stan spoczynku pp.:

Kubasiewicz Józef naucz. stały szkoły pow. X. w Król. Hucie na własną prośbę z dniem 30 września 1930 r.

Wrześniowski Mateusz kier. szk. I. w Chropaczowie z dniem 31. VIII. 30 r.

Zając Antoni kier. szk. III. w Świętochłowicach z dn. 31. VIII. 1930 r.

Pustówka Jan naucz. st. szk. I. wydz. niem w Bielsku z dn. 31. X. 30 r.

Zmarli:

Karczewski Zenon kier. szkoły w Bukowie w dniu 27. VII. 1930 r.

145.
ORGANIZACJA SZKÓŁ.

Szkoły powszechne.

Wydział Oświecenia Publicznego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego podniósł stopień organizacyjny 6 klasowej szkoły powszechnej w Gostyni na 7-klasowa, z ważnością od dnia 7 września 1929 r. (L. O. P. II-10106 z dn. 24. IX 1930).

Wydział Oświecenia Publicznego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego przyznał z dniem 1 września 1930 r.:

1) publicznej szkole powszechnej w Boguszowicach, powiatu rybnickiego 3 nowe etaty nauczycielskie, systemizując równocześnie tę szkołe jako 8-klasowa z 3 równoległemi oddziałami. (L. O. P. II- 10036 z 29. IX. 1930 r.)
2) 8-kl. publicznej szkole powszechnej w Lublińcu 2 nowe etaty, systemizując równocześnie tę szkołę jako 8-klasową z 14-równoległemi oddziałami. (L. O. P. II-10029, z 4. IX. 1930).
3) 8-klasowej szkole powszechnej w Niewiadomiu, powiatu rybnickiego 2 nowe etaty, systemizując równocześnie tę szkołę jako 8-klasową z 5 równoległemi oddziałami. (L. O. P. II. 10016, z 4. IX. 1930).
4) 8-klasowej publicznej szkole powszechnej w Nakle pow. tarnogórskiego 1 nowy etat nauczycielski, systemizując równocześnie tę szkołę jako 8-klasową z dwoma równoległemi oddziałami. (L. O. P. II-6559/1. z 4. IX. 1930).

146.
KONKURSY.

Wydział Oświecenia Publicznego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego ogłasza konkurs na następujące posady kierowników szkół powszechnych:

1) 5-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Wiśle Wielkiej** (okręg szkolny Pszczyna I.),
2) 5-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Pawłowicach** (okręg szkolny Pszczyna II.),
3) 5-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Kryrach** (okręg szkolny Pszczyna II.),
4) 5-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Ochojcu** (okręg szkolny Pszczyna II.),
5) 5-kl. publicznej szkoły powszechnej we **Frydku** (okręg szkolny Pszczyna I.),

6) 5-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Zawadzie** (okręg szkolny Rybnik III.),
7) 7-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Kostuchnie** (okręg szkolny Pszczyna II.),
8) 5-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Świerklanach Górnych** (okręg skzolny Rybnik II.),
9) 4-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Katowicach Brynówie** (okręg szkolny Katowice I.).

Podania należycie udokumentowane należy wnosić drogą służbową do Wydziału Oświecenia Publicznego, ad: 1 do 7 włącznie do dnia 15 grudnia 1930 r., ad: 8 do końca listopada 1930 r., ad: 9, do 4-ch tygodni od daty ukazania się niniejszego numeru Dziennika.

147.

KOMUNIKATY.

Inauguracja nowego roku szkolnego w Instytucie Pedagogicznym w Katowicach.

We czwartek dnia 2. października odbyła się w Instytucie Pedagogicznym w Katowicach (Wojewódzka 45) inauguracja nowego roku szkolnego.

Z nowym rokiem szkolnym rozszerzono znacznie i usystematyzowano program pracy, tak że obejmuje on teraz całokształt zagadnień dokształcania nauczycieli wszystkich kategoryj szkół pod względem pedagogicznym.

Wykłady odbywają się w czwartki, piątki i soboty, pierwsze zaś dni tygodnia poświęcone są ćwiczeniom w pracowniach i wykładom przedmiotów nadobowiązkowych.

Z nowych form pracy w Instytucie Pedagogicznym należy wymienić: Sekcję Kształcenia kierowników Szkolnych Ognisk Psychologicznych, pozostającą pod kierownictwem prof. U. J. Dra Stefana Szumana i prof. Dra T. Strumiłły. Uczestnikami tegorocznego kursu są absolwenci Dwuletniego Studjum.

Zadaniem tej sekcji jest wykształcenie zastępu nauczycieli, którzy po ukończeniu kursu będą mogli:

a) zorganizować i przeprowadzać badania psychologiczne w swoich szkołach w zakresie uwarunkowanym realnemi i aktualnemi potrzebami życia szkolnego w kierunku wychowawczym i dydaktycznym,

b) udzielać innym członkom grona nauczycielskiego wskazówek i pomocy przy prowadzeniu obserwacji nad młodzieżą,

c) udzielać rodzicom i opiekunom młodzieży porady wychowawczej i zawodowej, zwłaszcza odnośnie do młodzieży trudnej do wychowania.

Kurs trwać będzie 1 rok. Wykłady rozpoczną się z początkiem października br., a odbywać się będą w godzinach popołudniowych i wieczornych.

Program pracy obejmować będzie część **teoretyczną i praktyczną.**

Część teoretyczną stanowić będzie studjum dawnych i nowych metod badań psychologicznych, dających się dostosować w szkole, analiza i standaryzacja wybranych testów, ogłaszania drukiem wartościowych prac sekcji.

Część praktyczną obejmuje przeprowadzanie badań w szkołach i ich wyzyskiwanie dla celów dydaktycznych i wychowawczych.

Słuchacze korzystać będą także z pracowni Instytutu Psychotechnicznego, istniejącego od kilku lat w Katowicach.

Niezależnie od tego inna grupa absolwentów I. P. przeprowadzać będzie pod osobistym kierunkiem prof. dra Szumana grupowe i indywidualne prace naukowe z dziedziny psychologji pedagogicznej.

Szkoła doświadczalna przy Instytucie Pedagogicznym otrzymuje drugą klasę; pracownia geograficzna i fizyczna znajdą pomieszczenie w lokalach I. P. — w bieżącym roku znacznie powiększonych. — Zostaną one odpowiednio rozszerzone i wyposażne w pomoce naukowe.

Pracownia fizyczna pozostawać będzie pod kierownictwem dziekana wydz. hutniczego Akademji Górniczej w Krakowie prof. dra M. Jeżewskiego, pracownię zaś geograficzną zorganizuje dr. Wiktor Ormicki asystent Uniw. Jag.

Program wykładów przedstawia się w nowym roku szkolnym następująco: doc. U. J. dr. L. Chmaj „Współczesna typologja filozoficzna i psychologiczna" (I trymestr). „Ideały kultur i epok" (III tr.), nadto logikę i metodologję w I, II i III trymestrze; prof. dr. Bystroń „Zarys socjologji ogólnej w I trym. i socjologji wychowania w II i III trym.: Doc. Dr. St. Skowron „Z biologicznych podstaw wychowania" (I i II trymestr), nadto zebrania dyskusyjne i repetytorja; prof. dr. St. Szuman, prof. Uniw. Jag. „Ogólne zasady psychologji rozwojowej", „Metody badania rozwoju dziecka w 1 roku życia (I trym.), „Rozwój psychiczny dziecka w wieku przedszkolnym i w wieku szkolnym aż do okresu dojrzewania, ze szczególnem uwzględnieniem okresu wszkolenia" (II trym.), „Rozwój psychiczny młodzieży w okresie dojrzewania (III trym.); prof. Dr. Strumiłło „Rozwój zagadnień psychologji ogólnej (I trym.), „Psychologja różnicowa" (II trym.), „Psychologja nauczyciela wychowawcy" (III trym.); Prof. Dr. Błachowski prof. Uniw. Poznańskiego „Moralne życie młodzieży ze szczególnem uwzględnieniem psychologji kłamstwa'/ (I tr.), „O magicznych pierwiastkach w myśleniu młodzieży" (II trym.); Prof. Dr. St. Kot wraz Drem Janem Hulewiczem" Zagadnienia wykształcenia początkowego w ciągu dziejów" (I i II trym.); Prof. Dr. T. Strumiłło „Polski ideał wychowania" (I trym.), „Czynniki wychowania" (II trym.), „Środki i zabiegi wychowawcze" (III trym.); Dyrektor H. Rowid „Problemy nowej szkoły" (I i II trym.), „Psychologja wolnych wypracowań uczniowskich" (III trym.); Naczelnik Wydziału Dr. M. Ziemnowicz „Organizacja szkolnictwa" (I, II i III trym.); Dr. K. Sobolski „Z zagadnień rasowego zróżnicowania polskiej młodzieży szkolnej" (I, II i III trym.).

Celem umożliwienia słuchaczom I. P. korzystania z zagranicznej literatury pedagogicznej zorganizowano z nowym rokiem szkolnym przy I. P. Lektoraty języka angielskiego (Prof. Dr. Stolingwa) i francuskiego (Prof. Dr. Semkowicz).

Ponadto Instytut Pedagogiczny zorganizuje w bieżącym roku szkolnym cykl powszechnych wykładów pedagogicznych i regjonalnych, dostępnych dla wszystkich osób interesujących się sprawami wychowania oraz życiem kulturalnem Śląska. Program tych wykładów będzie później ogłoszony.

Śląski Urząd Wojewódzki
L. ZP. 1291'9'PL. Katowice, dnia 17. września 1930 r.

W sprawie lekarzy umówionych państwowej pomocy lekarskiej.

W miejsce Dr. Pietraszkiewicza, lekarza umówionego państwowej pomocy lekarskiej w Król.-Hucie został przyjęty **Dr. Wilhelm Idzik.**

Dr. Idzik przyjmuje chorych w **Król.-Hucie przy ulicy Wolności 45** (dawn. mieszkanie Dr. Pietraszkiewicza codziennie w czasie od godz. 12,30 do 17,30.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Różalski,**
w z. Naczelnkai Wydziału Z. P.

W sprawie czasopisma „Młodzież sobie."

Wydział Oświecenia Publicznego zwraca uwagę na miesięcznik „Młodzież Sobie". Pismo to, wydawane przez Związek Towarzystw Tomasza Zana w Poznaniu pod opieką Kuratora Okręgu Szk. Pozn. p. Dr. Joachima Namysła, przeznaczone jest dla młodzieży klas wyższych szkół średnich. Zadaniem tego pisma jest propagowanie wśród młodzieży ruchu samokształcenia. Miesięcznik „Młodzież Sobie" wychodzi w Poznaniu (Kuratorjum O. S. — ul. Towarowa 23, pokój 16).

W sprawie książki Dr. Mieczysława Jabczyńskiego p. t. „Walka Dziatwy Polskiej z Pruską Szkołą".

Powyższą książkę, która wyszła z druku nakładem Wydawnictw Szkolnych w Poznaniu (ul. Towarowa 23), Wydział Oświecenia Publicznego poleca dla bibljotek szkolnych oraz nauczycielstwa Województwa Śląskiego. Zamówienia zechcą Dyrekcje zakładów naukowych kierować bezpośrednio, szkoły powszechne i nauczycielstwo zbiorowo przez Inspektoraty Szkolne pod adresem Wydawnictw Szkolnych w Poznaniu, ul. Towarowa 23. Cena egzemplarza wynosi z przesyłką 6.50 zł.

148.

OGŁOSZENIE.

Najwyższy Trybunał Administracyjny.
L. Rej. 768/28.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej!

Najwyższy Trybunał Administracyjny w składzie: Przewodniczący Prezes Kopczyński i Sędziowie: Zwoliński, Frycz, przy udziale członka Sekretarjatu Prawniczego Dąbrowskiego jako protokólanta w sprawie skargi Józefa Szychowskiego na orzeczenie Ministerstwa Wyznań Reli-

gijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20. grudnia 1927 r. L. II. 171000/27 w przedmiocie emerytury, po przeprowadzonej dnia 30 stycznia 1930 r. rozprawie, a to po wysłuchaniu sprawozdania sędziego — referenta, jako też wywodów zastępcy władzy pozwanej radcy ministerjalnej Dr. Zygmunta Kwiatkowskiego, — **uchyla zaskarżone orzeczenie jako niezgodne z ustawą i zarządza zwrot wniesionej opłaty.**

Powody.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego dekretem z dnia 15 lipca 1927 r. Nr. II. 14139/27 przeniosło Józefa Szychowskiego, nauczyciela gimnazjum w Sarnach, na zasadzie art. 28 plt. b. ustawy z dnia 11. grudnia 1923 r. poz. 46/24 Dz. Ust. w stan spoczynku, a zarazem z powołaniem się na art. 19 tejże ustawy przyznało mu, ze względu na policzalną służbę w ilości 33 lat, uposażenie emerytalne w ysokości 95,2% ostatnio w czynnej służbie pobieranego uposażenia VI. grupy szczebla, d., t, j. po 976 punktów miesięcznie, wraz z odpowiedniemi dodatkami, począwszy od dnia 1-go września 1927 r.

Przy obliczaniu lat wysługi Kuratorjum uwzględniło 4-letnie studja uniwersyteckie pomienionego, oraz jego służbę nauczycielską w państwowej szkole realnej w Niższym Nowogrodzie od dnia 1 sierpnia 1883 r. do 1 sierpnia 1908 r. ,zaś w państwowym gimnazjum w Sarnach od dnia 1 września 1923 r. do 1 września 1927 r., komunikując mu zarazem osobnem pismem o niezaliczeniu czasu służby nauczycielskiej w prywatnem gimnazjum Prozorowej w Wilnie od 28 września 1910 do 12 listopada 1914 roku oraz na Kursach Powszechnych i Gimnazjalnych przy Państwowej Komisji Egzaminacyjnej b. Departamentu Oświaty w Wilnie w roku szk. 1921/22 ze względu na pełnienie jej w przerwie między jego służbą nauczycielską w b. Państwie Rosyjskiem, a objęciem na stałe służby w Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 1 września 1923 r.

Zażalenie Szychowskiego, wywodzącego, że z uwagi na postanowienia art. 85 ustawy z dnia 11 grdunia 1923 r. poz. 46/24 Dz. Ust. przerwy w służbie, zaszło przed wejściem w życie tejże ustawy, nie stają na przeszkodzie zaliczeniu mu owych okresów służby, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nie uwzględniło orzeczeniem z dnia 20. grudnia 1927 r. Nr. II. 17100/27, „albowiem Gimnazjum Prozorowej w Wilnie było szkołą prywatną, w której służba nie dawała żadnych uprawnień emerytalnych, a praca na Państwowych Kursach Powszechnych i Gimnazjalnych w roku szkolnym 1921/22 wobec tymczasowego charakteru, w jakim Cywilny Zarząd Ziem Wschodnich wykonywał administrację państwową, za służbę państwową, podlegającą zaliczeniu do wysługi emerytalnej, uznaną być nie może'', zaznaczając ponadto, że „powoływanie się na postanowienia art. 85 powyższej ustawy nie jest również uzasadnione, albowiem przed 1 września 1923 nie pozostawał on w policzalnej do wysługi emerytalnej służbie państwowej polskiej''.

Największy Trybunał Administracyjny, rozpoznając skargę Szychowskiego, na powyższe orzeczenie Ministerstwa streszczającą się w zarzucie mylnej wykładni art. 81 ust. 1 i art. 85 omawianej ustawy, oraz odpowiedź na nią pozwanej władzy, rozważył, co następuje:

Odnośnie do będących przedmiotem sporu okresów służby nauczycielskiej skarżącego okazuje się z akt sprawy, w szczególności: z pisma Prezesa Rady Pedagogicznej prywatnego gimnazjum Prozorowej w Wilnie z dnia 28. września 1910 r. Nr. 374, że na stanowisku nauczyciela tego gimnazjum — zajmowanem wedle wykazu jego stanu służby od dnia 1 września 1908 — decyzją Zarządu Wileńskiego Okręgu Naukowego zatwierdzony został od dnia 21 września 1910 r. z prawami służby państwowej; zpisma tegoż samego Prezesa z dnia 12 listopada 1914 r. Nr. 458, że na mocy decyzji Kuratora Wileńskiego Okręgu Naukowego przeniesiony został z dotychczasowego stanowiska w gimnazjum Prozorowej na stanowisko etatowego nauczyciela państwowej szkoły realnej w Dźwińsku z dniem 11 listopada 1914 r.; wreszcie z pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 kwietnia 1924 r. Nr. 9358/24 - D. II., że pełnienie przez niego obowiązków nauczycielskich w roku szkolnym 1921/22 na Kursach gimnazjalnych przy Państwowej Komisji Egzaminacyjnej b. Departamentu Oświaty w Wilnie — stwierdzone zaświadczeniem Dyrekcji Państwowego gimnazjum męskiego im. Adama Mickiewicza w Wilnie z dnia 2 lipca 1923 r. Nr. 996 — należy uważać jako służbę państwową polską.

Z brzmienia wyżej zacytowanych pism Prezesa Rady Pedagogicznej gimnazjum Prozorowej wynika, że skarżący, zatwierdzony przez państwowe władze szkolne na stanowisku nauczyciela w tem gimnazjum od 21 września 1910 r. z prawami służby państwowej, a następnie przeniesiony dnia 11 listopada 1914 r. na stanowsiko nauczyciela państwowej szkoły realnej w Dźwińsku, korzystał z wszystkich praw, przysługujacych funkcjonariuszom państwowym, wobec czego odnośny okres czasu jego służby podlegał uwzględnieniu przy wysłudze emerytalnej wedle ustaw b. państwa zaborczego, a tem samem w myśl art. 81 ustęp 1 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 roku poz. 46/24 Dz. Ust. i zaliczaniu do wysługi lat w Państwie Polskiem.

Co się tyczy służby nauczycielskiej skarżącego na Kursach Powszechnych i Gimnazjalnych przy Państwowej Komisji Egzaminacyjnej b. Departamentu Oświaty w Wilnie w roku szkolnym 1921/22, to idąc po linji zapatrywań Trybunału, wyrażonych i szczegółowo umotywowanych w wyroku z dnia 4 listopada 1925 r. L. Rej. 1942/24 w odniesieniu do urzędników sądowych b. Litwy Środkowej, zaś w wyroku z dnia 5 listopada 1927 r. L. Rej. 2081/25 w odniesieniu do urzędników kolejowych b. Litywy Środkowej, należało uznać, że służba skarżącego w Departamencie Oświaty b. Litwy Środkowej, należało uznać, że służba skarżącego w Departamencie Oświaty b. Litwy Środkowej powinna być traktowana narówni ze służbą państwową polską i jako taka uwzględniona przy ustalaniu podstaw wymiaru zaopatrzenia emerytalnego.

Wreszcie o ile pozwana władza odmowę zaliczenia skarżącemu obu powyższych okresów służby nauczycielskiej oparta na przepisie art. 85 ostatnio zacytowanej ustawy, to powyższe jej stanowisko nie odpowiada zasadzie prawnej, nie jednokrotnie już przez Trybunał wyrażonej i szczegółowo uzasadnionej jak n. p. w wyroku z dnia 26 stycznia 1929 r.

L. Rej. 1702/27, wedle której z brzmienia powyższego przepisu ustawy wynika, że przerwy w służbie, zaszłe przed wejściem w życie tej ustawy, a więc przed 1 października 1923 r., nie stają na przeszkodzie zaliczeniu do wysługi emerytalnej lat służby przed przerwą odbytych, chociażby przerwy te powstały wskutek dobrowolnego wystąpienia funkcjonarjusza państwowego ze służby, przyczem nawet dobrowolne wystąpienie ze służby nie pozbawia go praw emerytalnych, nabytych z tytułu służby tak w b. państwie zaborczem, jak i w Państwie Polskiem.

W tych warunkach Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał, że pozwana władza, odmawiając zaskarżonemu orzeczenia zaliczenia do wysługi lat czasu służby nauczycielskiej skarżącego w gimnazjum Prozorowej w Wilnie w czasie od 21 września do 11 listopada 1914 r., oraz na Kursach Powszechnych i Gimnazjalnych przy Państwowej Komisji Egzaminacyjnej b. Departamentu Oświaty w Wilnie w roku szkolnym 1912/22, wyszła z mylnego założenia prawnego, a wobec tego orzeczenie to, jako niezgodne z ustawą, uchylić należało.

Postanowienie w przedmiocie zwrotu opłaty od skargi skarżącemu opiera się na przepisie art. 26 ustęp 1 w związku z art. 19 ustęp 2 ustaw o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 400/26 Dz. Ust.

Warszawa, dnia 30 stycznia 1930 r.

Podpisy: (—) Kopczyński. (—) Zwoliński. (—) Frycz.

Najwyższy Trybunał Administracyjny przesyła Ministerstwu, jako władzy pozwanej, powyższy wypis wyroku oraz zwraca akta administracyjne nadesłane pismem z dnia 21 maja 1928 r. L. II. 5233/28.

Wrszawa, dnia 7 lutego 1930 r.

Do Ministerstwa Wyjznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

Prezes:
(—) w. z. Zwoliński.

Członek Sekretarjatu:
(—) Dąbrowski.

149.

WYDAWNICTWA

Nadesłane książki i czasopisma.

Edmund Chodak: Wskazówki metodyczne do elementarza „Moja Pierwsza Książeczka”. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie.

Dr. Mieczysław Jabczyński: „Walka Dziatwy Polskiej z Pruską Szkołą”. Nakładem Wydawnictw Szkolnych w Poznaniu, Towarowa 23.

„Młodzież Sobie.” Miesięcznik wydawany przez Związek Towarzystw Tomasza Żana w Poznaniu.

„Pedagogjum”. Miesięcznik poświęcony sprawom seminarjów naucz., preparand oraz kształcenia nauczycieli. Organ Zarządu Głównego Sekcji Seminarjów Nauczycielskikch T. N. S. W. Rok VI. Wrzesień 1930. Nr. 7. Redakcja: Kraków, ul. Straszewskiego L. 22. — Treść: 1. Z nowym rokiem szkolnym. 2. Skulska Aleks. Dr. Uwagi do programu języka polskiego. I. Literatura 3. K. P. Reforma egzaminu doj-

rzałości w seminarjach naucz. 4. X. Czy konieczne potrzebne? 5. Egzamininator. Praktyczny egzamin nauczycielski. 6. Türschmid E. Administracja zakładu kształcenia nauczycieli (III). 7. Z życia organizacyjnego (Dwie ankiety). 8. Nowości wydawnicze. 9. Wiadomości bieżące.

„Przegląd Pedagogiczny”. Tygodnik, organ Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych T. N. S. W. Pod redakcją Henryka Gallego. Warszawa, 27 września 1930 r. Nr. 25. R. XLIX(14). Spis rzeczy: 1. R. Dyboski: Jednostka a społeczeństwo w historji i wychowaniu. 2) St. Kwiatkowski: Kongres Międzynarodowy w Brukseli. II. 3) M Tazbir: II-gi Ogólnopolski Zjazd Polonistów w Krakowie. 4) Jan Kołudzka: IV. Międzynarodowy Kongres Wychowania Rodzinnego. 5) J. W.: Którędy droga? I. 6) Komunikaty Zarządu Głównego T. N. S. W. 7) Komunikaty Zarządów Okręgowych. 8) Z życia Koła Warszawskiego T. N. S. W. 9) Z żałobnej karty. 10) Światła i cienie. 11) Kronika. 12) Głosy czytelników. 13) Dziennik Urzędowy Ministerstwa W. R. i O. P. 14) Nowe książki. 15) Skrzynka do listów. 16) Sprostowanie.

„Przegląd Pedagogiczny”. R. XLIX(14). Nr. 26. z 4. X. t. r. Spis rzeczy: 1) R. Dyboski: Jednostka a społeczeństwo w historji i wychowaniu II. 2) M. Tazbir: II. Ogólno-polski Zjazd Polonistów w Krakowie. II. 3) J. W.: Którędy droga? II. 4) E. Łoziński: Z Warszawskiej Rady Szkolnej Okręgowej. I. 5) St. Kwiatkowski: Dom wypoczynkowy T. N. S. W. „Jantarowa Checza” na Helu. 6) Komunikaty Zarządu Głównego T. N. S. W. 7) Z żałobnej karty. 8) Klin: Światła i cienie. 9) Kronika. 10) Curiosa. 11) P. L.: Przegląd prasy o szkole i nauczycielu. 12) Nowe książki. 13) Skrzynka do listów.

„Miesięcznik Książki”. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. Nowy Świat L. 35. Rok IV. Lipiec-Sierpień-Wrzesień 1930 r. fBibljografja za trzeci kwartał 1930 r.

Tłoczono w Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.